

Katowice, 13 kwietnia 2023 roku

List otwarty do posłów do Parlamentu Europejskiego

Szanowni Państwo,

w komisjach ENVI i ITRE trwają obecnie prace nad projektem Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie redukcji emisji metanu w sektorze energetycznym. Najprawdopodobniej w maju lub czerwcu odbędzie się głosowanie na posiedzeniu plenarnym Parlamentu Europejskiego. Jako reprezentanci największych polskich związków zawodowych zrzeszających pracowników górnictwa węgla kamiennego oraz firm współpracujących z sektorem górnictwem apelujemy do Państwa o głęboką refleksję nad tym projektem i wprowadzenie do niego racjonalnych zmian.

Przyjęcie rozporządzenia o redukcji emisji metanu w aktualnym kształcie będzie oznaczać likwidację kilkuset tysięcy miejsc pracy w polskim górnictwie i jego otoczeniu. Polska Grupa Górnicza, największa spółka węglowa w Polsce i Europie, będzie zmuszona do niemal natychmiastowego zamknięcia 2/3 kopalń. Kilka lat później w podobnej lub nawet gorszej sytuacji znajdzie się Jastrzębska Spółka Węglowa. To producent węgla koksowego, który jest uznawany za jeden z krytycznych surowców dla Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia traktuje w sposób nierówny i niesprawiedliwy europejskich producentów węgla oraz podmioty spoza UE. Projekt nie nakłada kar za import węgla lub jego produkcję poza granicami UE w sposób adekwatny do obciążeń przewidzianych dla unijnych producentów. Stanowi to radykalne naruszenie reguł wolnej i sprawiedliwej konkurencji. Warto przy tym zaznaczyć, że według szacunkowych danych za 2022 rok import węgla do UE wyniósł ok. 125 mln ton. Stanowi to ok. 70 proc. całkowitego zużycia tego surowca na terenie Wspólnoty. Przyjęcie rozporządzenia metanowego w obecnym kształcie nie spowoduje spadku globalnej emisji metanu. Przeciwnie, przyczyni się do zwiększenia emisji gazów cieplarnianych. Polskie kopalnie węgla, w których inwestuje się w ograniczenie emisji metanu, zostaną zamknięte. Węgiel do UE będzie sprowadzany z krajów, gdzie instalacje do wychwytywania metanu nie są używane. Dodatkowo ten węgiel trzeba będzie transportować do Europy z miejsc oddalonych o wiele tysięcy kilometrów.

80 proc. wydobywanego w Polsce węgla kamiennego pochodzi z pokładów metanowych. Polskie spółki węglowe w ostatnich latach podejmowały szereg inwestycji mających na celu ograniczenie emisji metanu. Jednakże projekt rozporządzenia w sprawie redukcji emisji metanu w sektorze energetycznym stawia przed producentami węgla wymagania, których spełnienie w wyznaczonym horyzoncie czasowym jest niewykonalne. Obecnie nie istnieją technologie przemysłowe, które mogłyby to umożliwić.

W maju 2021 roku, po wielu miesiącach trudnych negocjacji, związki zawodowe, polski rząd, pracodawcy i samorządowcy podpisali umowę społeczną dotyczącą transformacji sektora górnictwa węgla kamiennego. Dokument ten zawiera szczegółowy plan stopniowego wygaszania wydobywania węgla w Polsce do 2049 roku. Program ten stwarza ramy dla prawdziwie sprawiedliwej transformacji, w której likwidowane miejsca pracy w górnictwie będą zastępowane miejscami pracy w nowo powstających przedsiębiorstwach

i branżach. Przyjęcie rozporządzenia w sprawie redukcji emisji metanu w obecnej wersji przekreśli te plany. Wymusi niemal natychmiastową likwidację większości kopalń zamiast stopniowej redukcji wydobycia i zatrudnienia. W takich warunkach region Górnego Śląska, gdzie ulokowana jest większość polskiego przemysłu górniczego, czeka nie sprawiedliwa transformacja, ale społeczna i gospodarcza katastrofa.

25 marca 2023 roku z inicjatywy związków zawodowych odbyło się spotkanie poświęcone rozporządzeniu metanowemu z posłów do Parlamentu Europejskiego z województwa śląskiego reprezentujących wszystkie grupy polityczne. W spotkaniu wzięli udział między innymi: były przewodniczący Parlamentu Europejskiego Jerzy Buzek, była premier Polski Beata Szydło oraz posłowie reprezentujący Grupę S&D Marek Balt i Łukasz Kohut. Efektem spotkania była wspólna deklaracja podpisana przez wszystkich eurodeputowanych, w której zobowiązują się do podjęcia działań na rzecz usunięcia z rozporządzenia metanowego zapisów krzywdzących dla polskiego przemysłu górniczego.

Na polskiej, bardzo spolaryzowanej scenie politycznej niezwykle rzadko zdarza się, aby politycy z wszystkich opcji mówili jednym głosem w jakiegokolwiek sprawie. Fakt, że taka sytuacja ma miejsce w kwestii rozporządzenia metanowego, jednoznacznie wskazuje, jak ogromne zagrożenie niosą zapisy tego dokumentu dla województwa śląskiego oraz całej Polski.

W związku z powyższym zwracamy się do Państwa z apelem o przeciwstawienie się nieprzemysłanym i niesprawiedliwym zapisom rozporządzenia o redukcji emisji metanu. W naszej ocenie racjonalne zmiany w tym rozporządzeniu powinny polegać przede wszystkim na wprowadzeniu derogacji dla zakładów górniczych węgla kamiennego (ze szczególnym uwzględnieniem kopalń węgla koksującego i kopalń zaplanowanych do zamknięcia w najbliższych latach). W przypadku objęcia tych zakładów regulacjami o redukcji emisji metanu niezbędne będzie urealnienie limitu emisji z 3-5 t na kilotonę wydobytego węgla do poziomu przynajmniej 8 t dla kopalń węgla energetycznego i następnie odpowiednio wyższego dla kopalń węgla koksowego, a także wydłużenie okresów przejściowych-przygotowawczych oraz wsparcie dla finansowania inwestycji podnoszących efektywności odmetanowania kopalń.

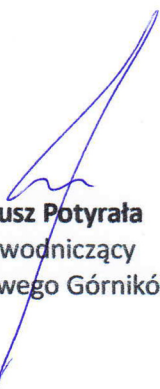
Transformacja energetyczna może zakończyć się sukcesem jedynie wtedy, gdy będzie ona naprawdę sprawiedliwa. Ten słuszny pogląd był wielokrotnie przedstawiany w Parlamencie Europejskim oraz w innych instytucjach UE. Projekt rozporządzenia o redukcji emisji metanu nie ma nic wspólnego ze sprawiedliwą transformacją. Stanowi jej zaprzeczenie. Dlatego jeszcze raz apelujemy o głęboką, opartą na faktach refleksję nad tym rozporządzeniem. Przyszłość całego regionu Górnego Śląska zależy od tego, jak będą Państwo głosować w sprawie rozporządzenia metanowego. Los setek tysięcy pracowników i ich rodzin jest w Państwa rękach.

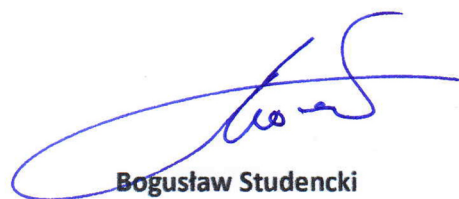
Dominik Kolorz
przewodniczący
Zarządu Regionu Śląsko-Dąbrowskiego
NSZZ „Solidarność”

Bogusław Hutek
przewodniczący
Krajowej Sekcji Górnictwa Węgla Kamiennego
NSZZ „Solidarność”

Dariusz Potyrała
przewodniczący
Związku Zawodowego Górników w Polsce

Bogusław Studencki
wiceprzewodniczący
Porozumienia Związków Zawodowych „Kadra”